

ZAPYTANIE PISEMNE E-0877/10
złożone przez: Joanna Senyszyn (S&D)
do Komisji

Przedmiot: Ochrona danych osobowych apostatów

23.09.2009 Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych w Polsce wspólnie z Sekretariatem Konferencji Episkopatu Polski wydał Instrukcję o ochronie danych osobowych w działalności Kościoła katolickiego w Polsce. Dokument budzi liczne zastrzeżenia i wątpliwości dotyczące ochrony danych osobowych Polsce w kontekście ich przetwarzania przez Kościół katolicki.

Dokument stwierdza m.in., iż apostaci nie mogą żądać usunięcia swoich danych osobowych z parafialnych archiwów. W tej części instrukcja opiera się nie na obowiązującej w Polsce Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, ale na przepisach Kodeksu Prawa Kanonicznego.

Jako posłanka do Parlamentu Europejskiego, otrzymałam w tej sprawie wiele skarg od obywateli RP i w związku z tym zwracam się do Komisji Europejskiej o wyjaśnienie następujących kwestii:

1. Czy jest dopuszczalne, aby w kraju należącym do Unii Europejskiej prawo kanoniczne było nadrzędne w stosunku do prawa stanowionego przez parlament?
2. Czy pozbawienie polskich apostatów prawa żądania usunięcia ich danych osobowych z parafialnych archiwów jest naruszeniem praw człowieka?
3. Czy jest dopuszczalne, aby Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych w Polsce wydawał szczegółowe instrukcje o ochronie tych danych wspólnie z Sekretariatem Konferencji Episkopatu Polski?
4. Czy jest zgodne z prawem europejskim, aby kodeks prawa kanonicznego regulował uprawnienia obywateli nie będących katolikami?
5. Czy jest zgodne z unijnym prawodawstwem dot. ochrony danych osobowych, że Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych w Polsce nie ma żadnych uprawnień kontrolnych w odniesieniu do archiwów kościelnych, gdzie są przetwarzane dane obywateli Unii, w tym nie będących członkami Kościoła katolickiego?

E-0877/10PL

Odpowiedź udzielona przez komisarz Viviane Reding
w imieniu Komisji
(23.4.2010)

Ad.1. i 4. Bez uszczerbku dla pierwszeństwa prawa unijnego wybór rangi i zakresu stosowania zasad prawnych określanych w różnych źródłach pozostaje wewnętrzną kwestią państw członkowskich.

Ad.2. Art. 8 dyrektywy 95/46/WE¹ („dyrektywy o ochronie danych osobowych”) ustanawia zakaz przetwarzania szczególnych kategorii danych, w tym danych osobowych ujawniających przekonania religijne. Przetwarzanie takich danych jest możliwe jedynie, jeśli w ramach prawomocnych działań zabezpieczonych odpowiednimi gwarancjami przeprowadza je fundacja, stowarzyszenie lub inna instytucja nienastawiona na osiągnięcie zysku, mająca cele o charakterze religijnym, pod warunkiem, że odnosi się ono wyłącznie do członków tej instytucji lub osób mających z nią regularny kontakt w związku z jej celami oraz że przetwarzane dane nie są ujawniane osobom trzecim bez zgody osób, których dotyczą.

W tym przypadku osoby, których dotyczą dane, zachowują wszystkie prawa ustanowione w dyrektywie takie jak: prawo do informacji o charakterze przetwarzania danych, prawo dostępu do własnych danych oraz prawo sprzeciwu wobec przetwarzania ich danych osobowych. W tym kontekście Komisja pragnie przywołać ogólną zasadę pierwszeństwa prawa unijnego w stosunku do przepisów krajowych.

Ad.3. W art. 27 dyrektywy 95/46/WE zachęca się do opracowywania kodeksów postępowania w poszczególnych państwach członkowskich, których celem będzie usprawnienie procesu prawidłowego wprowadzania krajowych przepisów przyjętych przez państwa członkowskie na mocy ww. dyrektywy z uwzględnieniem szczególnych cech różnych sektorów. Ponadto państwa członkowskie umożliwiają instytucjom reprezentującym inne kategorie administratorów danych, które opracowały projekty krajowych kodeksów postępowania, lub które zamierzają dokonać zmiany lub uzupełnienia istniejących krajowych kodeksów postępowania, przedstawienie tych projektów lub planowanych zmian bądź uzupełnień do zaopiniowania uprawnionemu niezależnemu organowi nadzorcemu; w Polsce jest nim Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych.

Ad.5. Zgodnie z art. 28 dyrektywy 95/46/WE w każdym państwie członkowskim uprawniony niezależny organ nadzorczy odpowiedzialny jest za kontrolę stosowania przepisów przyjętych przez państwo członkowskie na mocy ww. dyrektywy. Organ nadzorczy posiada szczególne uprawnienia do przeprowadzania dochodzenia i interwencji oraz uprawnienia do uczestnictwa w postępowaniu sądowym. Nie przewidziano żadnych wyjątków w stosunku do uprawnień nadanych w dyrektywie 95/46/WE, ani w odniesieniu do rodzaju organu określającego cele i sposoby przetwarzania danych osobowych, ani w odniesieniu do poszczególnych rodzajów danych osobowych.

¹ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych, Dz.U. L 281 z 23.11.1995.

Drugie pismo Joanny Senyszyn do Komisji Europejskiej z 20 maja 2010

W nawiązaniu do odpowiedzi Komisji na moje zapytanie dot. *Instrukcji o ochronie danych osobowych w działalności Kościoła katolickiego w Polsce*, wydanej 23 września 2009 r. przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (GIODO) z uszczerbkiem dla pierwszeństwa prawa unijnego, zawartego w dyrektywie 95/46/WE WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995) oraz w reakcji na kolejne, liczne skargi apostatów, których prawa, w tym prawo sprzeciwu wobec przetwarzania ich danych osobowych, są w Polsce łamane postanowieniami ww. *Instrukcji*, zwracam się do Komisji o wskazanie dróg dochodzenia swoich praw przez osoby pokrzywdzone.

Ponadto, w związku z zawartym w odpowiedzi na moje pytania jednoznacznym stanowiskiem Komisji, że obowiązująca w Polsce *Instrukcja* jest sprzeczna z dyrektywą 95/46/WE, gdyż:

- 1) pozwala Kościołowi katolickiemu przetwarzać dane osobowe osób, które z Kościoła wystąpiły, czyli nie są członkami tej instytucji oraz nie mają i nie chcą z nią mieć żadnego kontaktu,
- 2) odmawia apostatom prawa żądania usunięcia ich danych osobowych z ksiąg parafialnych,
- 3) sankcjonuje brak należytego zabezpieczania w archiwach kościelnych danych osobowych obywateli kraju członkowskiego UE,
- 4) pozbawia GIODO w Polsce prawa kontroli archiwów kościelnych, w których z naruszeniem prawa unijnego są przetwarzane dane osób niewyrażających na to zgody,

zwracam się z zapytaniem, czy Komisja, jako *strażniczka traktatów* odpowiedzialna za zapewnienie właściwego stosowania przepisów prawa UE we wszystkich państwach członkowskich, podejmie stosowne działania przymuszające GIODO do zaprzestania łamania praw człowieka w Polsce oraz wycofania *Instrukcji o ochronie danych osobowych w działalności Kościoła katolickiego w Polsce*, jako sprzecznej z dyrektywą 95/46/WE.